

Visat núm. 16
(octubre 2013)

Segons Estellés, les *Horacianes* foren escrites entre 1963 i 1970. Es publicaren per primer cop l'any 1974 dins el segon volum de la seua Obra Completa. Aquest poemari, que inclou vuitanta poemes, és de temàtica variada i reflexiona al voltant de les tradicions poètiques i del paper del poeta. En *Horacianes*, l'actitud política de l'autor es manifesta de manera encoberta a través de la seua estètica. Aquesta és una estratègia que usa Estellés per esquivar la censura.

Estellés afirmava que aquest poemari va ser motivat per la «caça de bruixes» a què va ser sotmès Joan Fuster, l'any 1963, fins a l'extrem que va ser cremat un ninot de falla que representava l'escriptor de Sueca, repudiat aleshores pels valencianistes afins al règim. Aquest odi era justificat per la recent publicació l'any 1962 de dos llibres de Fuster: *El País Valencià* i *Nosaltres, els valencians*.

Segons Ferran Ferrando, en la ficció poètica d'*Horacianes* «queda anul·lada la dimensió històrica del temps, no només per la confusió de la Roma antiga i la València del segle XX, sinó també perquè el jo líric d'Horaci reacciona a un personatge, Suetoni, que va viure quasi dos segles més tard que l'Horaci històric» (2010: 134). I és que en aquest poemari Estellés juga a l'ambigüitat de la identitat com a mecanisme d'engany a la censura. En aquest sentit, Estellés aprofita la figura d'Horaci per crear analogies (ambdós són escriptors, són mal entesos i criticats per determinats sectors socials, experimenten un cert sentiment de marginació o d'exclusió social, etc.).

D'altra banda, amb l'omissió de les distàncies cronològiques, Estellés pot assimilar la figura del director del diari *Las Provincias*, José Ombuena, a la de Suetoni, cronista que criticà —ni que fos *post mortem*— la figura d'Horaci. A *Horacianes*, el poeta llatí acusa el cronista d'haver-lo titllat de mentider i *voyeurista*, fets que ell nega o justifica.

L'ús d'una marcada expressió col·loquial serveix al poeta valencià per mostrar subtilment el seu trencament amb la tradició catalana d'imitació d'Horaci, tan puritana com en el cas de les *Horacianes* de Miquel Costa i Llobera (1906) (Ferrando, 2010: 135). Certament, la remissió als clàssics com a mecanisme de subversió i de crítica social va col·locar Estellés entre els autors més moderns del moment.

D'altra banda, Ferran Ferrando en la seua tesi doctoral troba en aquest poemari una gran contradicció il·lustrada per les tesis de Pierre Bourdieu pel que fa al gust: tot i que Estellés s'enarbora com a poeta del poble, de les classes populars, el fet de pertànyer a l'elit cultural l'allunya del gust popular perquè el seu plaer estètic és nascut de la llibertat i del luxe (2010: 137). La incoherència moral que suposa per al jo líric Horaci-Estellés la impossibilitat de vehicular la veu del poble es percep en molts dels poemes, com és el cas dels textos I, XXI i LXXV.

NOTES:

Ferrando, Ferran. *Die «Horacianes» von Vicent Andrés Estellés. Literatur und Politik im València der 60er Jahre*. Frankfurt: Vervuert, 1990.

Ferrando, Ferran. «Sobre la finalitat dels clàssics per a Estellés». A: Savador, V., *et al.* (eds.). *Opera estellesiana. Per a una edició crítica de Vicent Andrés Estellés*. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2010, p. 133-138.

Keown, Dominic. «Erudició, visceralitat i experiència comuna: les *Horacianes* i l'*Exili d'Ovidi* de Vicent Andrés Estellés». A: *Reduccions*, 98-99 (2010), p. 239-263.